

דף כג.

עין משפט א.ב.ג.

אה"ע סימן קכג סעיף ג.ד.

ג. ה. חש"ו כותי או עבד שכתבו הגט כלומר התורף ^ב, אע"פ שחתמו בו עדים כשרים, הגט אינו גט ^ז.

ד. ו. נותנים לחש"ו לכתחילה לכתוב הטופס בגט, ובלבד שגדול יעמוד על גביו ^ק, אבל כותי ועבד אפי' בגדול עומד ע"ג אינו כותב אפי' טופס ^ר.

עין משפט ד.

אה"ע סימן קמא סעיף לא

לא. לב. הכל כשרים לשליחות הגט לקבלה או להולכה, חוץ מחש"ו עבד ונכרי ^ש. וי"א דאם העבד נעשה שליח הולכה הרי היא ספק מגורשת ^ת.

פ. וי"א דאף בטופס הגט פסול מדרבנן, דגזרינן טופס אטו תורף, ורק במחובר לא גזרו טופס אטו תורף כיון שאין זה שכיח, כ"כ הח"מ.

צ. רמב"ם מגמ' גיטין כ"ג ע"א. ובגדול עומד על גביהם אינו מוסכם שהגט בטל וע"כ אם נתגרשה בו ה"ז ספק מגורשת, ועיין בב"ש מר"מ ורמב"ן.

ק. שם דף כ"ב, ולדעת האוסרין ברמ"א בסעיף ג' טעמם משום דבעינן שליחות לכתוב הגט והני לאו בני שליחות ניהו, וע"כ אסרו לכתחילה דגזרינן טופס אטו תורף.

ר. ודעת הרמב"ן והרשב"א להשוות עבד לישראל מעליא, ולא פסול אלא למ"ד בעי שליחות, כ"כ הח"מ. ודעת ר"י בתוס' דכותי ועבד אף שגדול עומד על גבן פסול מדרבנן, משום גזירה אטו תורף, שס"ל לר"י דבעינן שליחות לכתוב הגט. ב"ש.

ש. משנה גיטין נ"ב ע"א. חוץ מחש"ו, ורשעים מן התורה הגם שפסולים לעדות כשרים לשליחות הגט, אלא שאין לסמוך עליהם באמרם בפני נכתב ובפני נחתם ולכן יש למנות כשרים, ונפ"מ אם נתקיים דלא בעי השליח לומר בפני נכוני"ח. ויש פוסלים אפי' בנתקיים בחותמיו, הרמב"ם בשו"ע סעיף ל"ג. ומומר דינו כפסול מן התורה, וסובר הרמב"ם דכל שלא נעשה כתקנת חז"ל גם בשליחות הוי מפי כתבם ובטל גמור, וצריך קיום מן התורה, כ"כ הב"ש בס"ק מ"ו.

ועדים שראו מסירת הגט ליד השליח יכולים להיות דיינים ולא אמרינן בכה"ג אין עד נעשה דין, ב"ש מריב"ש, ועיין שם הטעם. וכתב הרדב"ז שהגונב מן הנכרי פסול מן התורה, אלא שיש להכשירו מטעם שהוא סובר דמצוה קעביד ולכן לא נפסל עד שיתרו בו. וחשוד בעריות פסול ואם נתקיים שטר הרשאה כשר. ב"ש.

ת. רשב"א, וס"ל דלא פסל ר"י אלא לקבלה, ולחומרא קימ"ל דאם עשה עבד להולכה נפסלה לכהונה כ"כ בר"ג.

עין משפט ה.

אה"ע סימן קמא פ"ה לב

לב. ל"ג. היה השליח קטן כשנתנו לו הגט, ובנתיים הגדיל, או היה חרש ונתפקח, או היה שוטה ונשתפה, או עבד ונשתחרר, נכרי ונתגייר, הגט פסול, דבעינן תחילתו וסופו בכשרות, אבל היה חרש או שוטה באמצע השליחות וחזר לקדמותו כשר כיון שתחילתו וסופו בכשרות.

עין משפט ו.ז.

אה"ע סימן קמב פ"ה יא

יא טו. הסומא בשתי עיניו אינו יכול להיות שליח הולכה, לפי שאינו יכול לומר בפ"נ ובפנ"ח^א, אבל אם היה רואה בשעת הכתיבה ונסתמא אח"כ, מהני להביאו. והוא שמכיר האשה בטביעות קול, ולא מהני ע"פ עדים אחרים שאומרים לו שזאת היא אשתו של פלוני.

דף כג:

עין משפט א.

אה"ע סימן קמא פ"ה לא

עיי' לעיל עין משפט ד

עין משפט ד.

הו"מ סימן קפח פ"ה א

א. אין גוי נעשה שליח^ב ולא ישראל נעשה שליח לגוי.

עין משפט ה.

יו"ד סימן רפז פ"ה נה

נה. סד. העבד מקבל עבור חבירו גט מיד רבו של חבירו, אבל לא מיד רבו

א. מגיטין כ"ג ע"א, ולא מהני קול קולמוס, אף שמהני בפתוח בעיניו שאינו סומא, והטעם דאם יאמר בפ"נ ובפנ"ח מחזי כשיקרא, ואם יאמר שמעתי קול קולמוס לא אמר כתיקון חז"ל, ועוד משום חתימות דלא מהני בהם קול קולמוס, ועיי' ב"ש סי' קמ"ב ס"ק ל'.

ב. ממציעא ע"א ע"ב, ורמב"ם ריש פ"ב משלוחין. ואם מומר יש לו דין גוי לענין שליחות עיי' בשו"ת בית יוסף דיני גיטין סי' י"ד, ובריא"ז בגיטין על הרי"ף כתב דמומר יכול להביא את הגט.

ואם גוי נעשה שליח לגוי עיי' בסי' רמ"ג ובש"ך שם ס"ק ה'.

של עצמו א.

עין משפט ו. אה"ע סימן קמב סעיף א

א. המביא גט מחו"ל צ"ל בפ"נ ובפנ"ח, וה"ה המביא מחו"ל לחו"ל, או מא"י לחו"ל, אם השליח היה עומד בשעת כתיבתו וחתימתו אומר בפני נכתב ובפנ"ח ד. ואפי' אין עדיו ידועים לנו כשר, ואפי' שמוותיהם כשמות כותים אין חוששין לו. ואפי' נשים שאינם נאמנות לומר מת בעלה נאמנות להביא גיטה ולומר בפ"נ ובפנ"ח. ואין הבעל יכול לערער ה' אח"כ ו'.

ב. אם השליח לא היה בשעת כתיבת הגט וחתימתו ז, אין לו תקנה לגט עד שיתקיים בחותמיו, והשליח יכול להיות אחד מתוך השלושה לקיימו אם אינו קרוב, ואם נמסר בלי לקיימו הרי זה פסול, ואם נישאת לא תצא, ואם יבוא הבעל ויערער אינה מגורשת. אבד הגט בינתיים הרי זו ספק מגורשת.

ג. מה שהצריכו לומר בפ"נ ובפנ"ח הוא מפני שאין עדים מצויין לקיימו אם יבוא הבעל ויערער, והיום אף בא"י עצמה צ"ל בפני

ג. פי' לחבירו כגון ששניהם של רב אחד לפי שידו כיד רבו, ואע"ג שמקבל לעצמו מיד רבו, שם שאני דידו וגיטו באין כאחד. ט"ז ס"ק כ"ב.

ד. רמב"ם ממשנה ריש גיטין וכחכמים. ויש מי שכתב שאין לסופר להיות בעצמו שליח מפני שצ"ל אני כתבתיו ואין זה כתקנת חז"ל, והרדב"ז כתב דמותר למנותו כשליח ואפי' יאמר כתבתיו, ואם אחר שהשליח אמר בפ"נ ובפנ"ח שאלוהו אם נכתב לשמה ואמר איני יודע כשר, כ"כ בספר תומת ישרים סי' י"ט הביאו הב"ה, ואם שאלוהו בי"ד נכתב ונחתם לפניך ואמר הן לא מהני, עד שיאמר בעצמו בפ"נ ובפנ"ח, שם מתומת ישרים סי' ל"ז ול"א.

ה. ואם עירער אפי' הכי גובה כתובתה מלקוחות, אבל תוספת כתובה לא, אבל מהבעל גובה גם תוספת כתובה, כ"כ הב"ש. ואם הבעל יערער מיד בעת אמירת השליח בפ"נ ובפנ"ח שעוד לא התקבלה עדותו ונאמנותו בבי"ד, וצריך קיום מן התורה בטענת מזויף של הבעל לר"מ הוי עירעור, ועיין בב"ש ס"ק ל"א.

ו. אבל אם הבעל הביא ב' עדים שזה מזויף, הגט בטל וכמו שכתב בשו"ע סעיף ב'.

ז. בחתימה לא מהני שמע קול קולמוס, אלא צריך שיראה כל החתימה, כ"כ הב"ש בס"ק ל'.

נכתב ובפנ"ח ^ה.

הגה: ד. אם יש הרשאה ביד השליח שכתוב בה מי הם עדי הגט י"א דאין צריך לומר בפ"נ ובפנ"ח דהוי קיום ^ט, ויש חולקין וכן נוהגין, ואין לשנות דאף אם יש הרשאה ביד צריך לומר בפ"נ ובפנ"ח.

עין משפט ז.ט. אה"ע סימן קמב סעיף יג

יז. יכול הבעל לתת גט לאשה ולהתנות איתה שלא תהיה מגורשת עד שתבוא לבי"ד פלוני והם ימנו שליח. ומ"מ אם לא התנה כלל אף שהגט אינו מקויים כיון שיצא מתחת ידה מגורשת ^י.
יח. אדם ששלח אותו הבעל לתת הגט לשליח אחר שיתן לה, הראשון לא הוי שליח לגירושין, ואינו עושה אלא כמעשה קוף בעלמא ^כ, וע"כ אינו נאמן לומר בפ"נ ובפנ"ח.

הגה: יט. גם כשהבעל בעצמו מביא גט ממקום שכתבוהו שם לתת אותו לאשתו במקום אחר, צריך לומר בפ"נ ובפנ"ח כדי שלא יבוא לטעות בשליח ^ל.

ה. ובזמן הזה אף מבית לבית, מתוס' ריש גיטין וברמ"א
ט. רשב"א, וי"ח הוא הריב"ש

י. גמ' כ"ד, ומ"מ אם לא התנה כלל כל שהגט יוצא מתחת ידה מגורשת, כ"כ ה"ה בס"פ ז' והוא מגמ', וכ"כ הטור. אולם הריב"ש בתשובה חולק דלא שמענו להתירה להנשא ע"י שיוצא גט מתחת ידה, אם לא שנתקיים בחותמיו. והביאו השו"ע בסעיף י"ד בשם י"א והיא דעת הראב"ד.

כ. כ"כ הב"ש, ולפ"ז בכה"ג מהני גם חש"ו או גוי, ואולי זה תלוי במחלוקת בסי' קמ"א סעיף ל"ה בשו"ע ורמ"א שם. ודעת השו"ע דמהני. אך צ"ע איך השליח השני יועיל ואינו יכול לומר בפני נכתב ובפני נחתם.
ל. כ"כ הב"י בשם האו"ח. והב"ש הניח בצ"ע דלא גזרינן אטו שליח אחר. ע"ש.